

C/2025/5152

2025.10.28.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye
A civil és szociális párbeszéd intézményesítésének fontossága az uniós tagjelölt és
partnerországokban
(saját kezdeményezésű vélemény)
(C/2025/5152)

Előadók: **Decebal-Ștefăniță PĂDURE**
Dumitru FORNEA
Ionuț SIBIAN

Tanácsadók:	Mircea MITRUȚIU (az I. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Igor ZUBCU (a II. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Simona CONSTANTINESCU (a III. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2025.1.23.
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (2) bekezdése
Illetékes szekció:	„Külkapcsolatok” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2025.6.12.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2025.7.17.
Plenáris ülészak száma:	598.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	187/0/2

1. Következtetések és ajánlások

1.1. A független és életteli teli civil társadalom létfontosságú a demokrácia, az alapvető jogok és szabadságok védelméhez, valamint az uniós értékeket megkérdőjelező, növekvő szélsőséges mozgalmak elleni küzdelemhez. A demokratikus értékeken alapuló szervezett civil társadalom a köz érdekét szolgálja azáltal, hogy közvetíti a hatóságok és a polgárok között, teret enged a különböző véleményeknek, többek között a kiszolgáltatott csoportok véleményének is. Platformot biztosít a békés aktivizmushoz, az érdekérvényesítéshez és a jogok védelméhez, megerősíti a demokratikus szerepvállalást és az elszámoltathatóságot.

1.2. A civil ⁽¹⁾ és a szociális párbeszédről ⁽²⁾ szóló korábbi javaslataira építve az EGSZB ismételten hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a civil és szociális párbeszédet intézményesítsék az uniós tagjelölt és partnerországokban is ⁽³⁾, az alábbi pontosított célkitűzésekkel:

- Olyan átfogó és célravezető jogszabályi keret megléte, amely biztosítja a civil társadalmi szervezetek, a szociális partnerek és más érintett érdekelt felek tényleges részvételét a jogalkotási és szakpolitikai munka megtervezésében, végrehajtásában, nyomon követésében és értékelésében. Ennek a keretnek igazodnia kell az inkluzivitásra, az átláthatóságra és az elszámoltathatóságra vonatkozó uniós normákhoz, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által – különösen a 16. fenntartható fejlődési cél keretében – megállapított normákhoz.

⁽¹⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések (feltáró vélemény a belga elnökség felkérésére) (HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj>).

⁽²⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi ajánlásra a szociális párbeszéd uniós erősítéséről (COM(2023) 38 final – 2023/0012 (NLE)); és a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A szociális párbeszéd erősítése az Európai Unióban: a szociális párbeszéd teljes potenciáljának kihasználása a méltányos átállás kezelésében (COM(2023) 40 final) (HL C 228., 2023.6.29., 87. o.).

⁽³⁾ Partnerország: bármely állam, amely partnerségi megállapodást köt az EU-val. Az országok listája a következő internetcímen érhető el: Országok – Európai Bizottság: https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries_hu.

- A civil és szociális párbeszéd intézményi felépítésének összehangolása a tagjelölt országokban az Európai Unió elveivel, normáival és bevált gyakorlataival, valamint ennek ösztönzése a partnerországokban – itt az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság szolgálhat hivatkozási alapként. Mind a civil, mind a szociális párbeszéd számára megfelelő forrásokat és nemzeti szabályozási kereteket kell biztosítani, amelyek garantálják azok hatékony működését, az álláspontok egymáshoz közelítését az állam és a társadalom közötti tartós párbeszéd biztosításakor.
- A kormányok, a szakszervezetek és a munkáltatói szervezetek közötti hiteles és strukturált háromoldalú párbeszéd előmozdítása az olyan kulcsfontosságú területeken folytatott együttműködés előmozdítása érdekében, mint a foglalkoztatás, a munkavállalói jogok, a kollektív tárgyalás, a regionális fejlesztés, az oktatás és az igazságos átmenetre vonatkozó stratégiák.
- Célzott pénzügyi támogatás, képzés, intézményi partnerségek és operatív segítségnyújtás révén meg kell erősíteni a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek azon képességét, hogy ténylegesen és egyenlő mértékben részt vegyenek a civil és szociális párbeszédben, a kormánytól való függetlenségük sérelme nélkül.
- Annak ösztönzése, hogy az uniós tagállamok megosszák bevált gyakorlataikat és ismereteiket, ami a strukturált együttműködés, társaktól való tanulási programok, technikai segítségnyújtás és stratégiai partnerségek révén történhet.
- A részvételen alapuló kormányzás támogatása érdekében a szervezett civil társadalom bevonását ki kell terjeszteni az uniós finanszírozású együttműködési keretekre.

1.3. E célok elérése érdekében az EGSZB a következő konkrét előzetes intézkedéseket javasolja:

- Az Európai Unió érintett intézményei a tagjelölt és partnerállamokkal fenntartott kapcsolataikban felhívhatják a figyelmet a szervezett civil társadalom átlátható és inkluzív módon történő bevonásának és a tárgyalási folyamatokban való hatékony részvételének fontosságára, hozzájárulva ezzel a konzultatív vegyes bizottságok, a civil társadalmi platformok vagy a belső tanácsadó csoportok, valamint a civil társadalom azon konzultatív struktúrái szerepének megerősítéséhez is, amelyek az EU és a szomszédos államok, illetve a világ más régiói közötti társulási megállapodásokon vagy kereskedelmi szerződéseken alapulnak.
- Nyomonkövetési eljárás betervezése, amely lehetővé tenné az EGSZB és a civil társadalom más érdekelt felei számára, hogy a szabályozás és a közpolitikák alakításának teljes ciklusa során felügyelje az intézményi civil és szociális párbeszéd teljesítményét, és szükség esetén ajánlásokat fogalmazzon meg.
- A civil és szociális párbeszédvel kapcsolatos feltételek beépítése az uniós csatlakozási tárgyalásokba és együttműködési programokba, különösen az EUMSZ szociálpolitikáról és az érdekelt felekkel folytatott konzultációról szóló 151–155. cikkének való megfelelés tekintetében.
- Az EGSZB mintájára inkluzív és állandó nemzeti platformok létrehozása a kormányok, a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek közötti párbeszédhez, amelyek a szakpolitikai viták és a közös jogalkotási munka intézményesített fórumaként működnek.
- Célzott uniós finanszírozási programok végrehajtása annak érdekében, hogy segíteni lehessen a független civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek struktúráinak fejlesztését, lehetővé téve aktív és méltányos részvételüket a közpolitikában és az uniós integrációs folyamatokban.
- Az európai uniós intézményeknek és a civil társadalmi szervezeteknek fokozniuk kell a szociális és civil párbeszéd fontosságát hangsúlyozó tájékoztató kampányok támogatására tett erőfeszítéseiket. Ez különösen fontos a fiatalok bevonása szempontjából. Ezeket a tevékenységeket a tagjelölt és partnerországok civil társadalmi szervezeteivel vagy szociális partnereivel együttműködésben kell végrehajtani.

1.4. Az EGSZB azt ajánlja, hogy mind a szociális partnerek, mind a civil társadalmi szervezetek váljanak gazdasági és szociális tanácsok tagjaivá. Azokban az államokban, ahol csak a szociális partnerek vesznek részt a meglévő gazdasági és szociális tanácsok munkájában, a civil párbeszéd egyéb csatornáit/platformjait kell létrehozni.

2. A vélemény háttere

A civil és szociális párbeszéd a részvételen alapuló kormányzás európai modelljének egyik alappillére. Az elmúlt évtizedekben ez a párbeszéd jelentősen hozzájárult a demokráciák megszilárdításához az uniós tagállamokban, és döntő szerepet játszott a fenntartható, méltányos és inkluzív társadalmi-gazdasági fejlődés előmozdításában.

2.1. Az európai szintű intézményesített szociális párbeszédet a Római Szerződések foglalták jogilag szabályozott keretbe, amelyet az Európai Gazdasági Közösség alapító államai 1957. március 25-én írtak alá. Ugyanebben az évben e szerződések eredményeként létrejött az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB): a fő európai konzultatív szerv, amelyet „a közösségi intézmények és a szervezett civil társadalom közötti hídnak” szántak.

2.2. A Szerződés X. címe – Szociálpolitika – említést tesz a szociális és civil párbeszédéről, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációról (151., 152., 153., 154. és 155. cikk). A 152. cikkben például ez áll: „Az Unió az egyes nemzeti rendszerek különbözőségeinek figyelembevételével elismeri és támogatja a szociális partnerek uniós szintű szerepvállalását. önállóságuk tiszteletben tartása mellett elősegíti a szociális partnerek közötti párbeszédet.

2.3. Azzal párhuzamosan, hogy bővülnek az Európai Unió kapcsolatai a tagjelölt országokkal, valamint a keleti és déli régiókban található partnerországokkal, az integrációs és együttműködési folyamatok részeként meg kell erősíteni a civil és szociális párbeszédet. Az EGSZB korábbi véleményeiben hangsúlyozta, hogy a strukturált szociális és civil párbeszéd kulcsfontosságú tényező ezen országok fejlesztési, társadalmi kohéziós és demokratizálódási politikáinak sikere szempontjából (*).

2.4. Szociális párbeszéd

2.5. Az ILO fogalom meghatározása szerint a szociális párbeszéd a szociális vagy gazdaságpolitikához kapcsolódó közérdekű kérdésekkel kapcsolatos tárgyalások, egyeztetések vagy információcserék valamennyi formáját jelenti, amelyre a kormány, a munkáltatói szervezetek és a szakszervezetek képviselői között kerül sor. Ez lehet háromoldalú folyamat, amelyben a kormány is részt vesz az egyik félként, vagy jelenthet a munkavállalók és a vezetőség közötti kétoldalú kapcsolatokat. A szociális párbeszéd kulcsszerepet játszik a gazdasági, munkaügyi és szociális politikák alakításában, valamint az élet- és munkakörülmények konvergenciájának előmozdításában. A kollektív tárgyalási folyamat a szociális párbeszéd kulcsfontosságú eszköze, amelynek célja, hogy tisztességes munkakörülményeket és igazságosságot biztosítson a munkahelyen.

Civil párbeszéd

2.6. A civil párbeszédnek jöllehet nincsen általánosan elfogadott fogalom meghatározása, széles körű az egyetértés abban, hogy a civil párbeszéd a civil társadalmi szervezetek munkájának kulcsfontosságú eleme annak biztosítása érdekében, hogy a polgárok véleményét meghallgassák a döntéshozatali folyamatokban. A civil párbeszéd ágazati és horizontális elemei előmozdítják az együttműködést és az inkluzivitást a nyilvános vezetésben, és erősítik a szakpolitikák legitimitását és elszámoltathatóságát. Ez két egymást kiegészítő dimenzió révén érhető el: 1) civil szervezetek közötti párbeszéd a vélemények és a szakértelem cseréje érdekében; és 2) civil szervezetek és kormányzati intézmények közötti strukturált párbeszéd annak biztosítása érdekében, hogy a különböző véleményeket figyelembe vegyék a politikai döntéshozatalban.

3. Általános megjegyzések

3.1. Számos tagjelölt és partnerországban a civil és szociális párbeszéd továbbra is széttörözött, és hiányzik az intézményi szabályozás, ami befolyásolja a koherens és inkluzív közpolitikák kidolgozására való képességüket. Egyértelmű intézményi struktúrák hiányában a civil társadalom és a szociális partnerek döntéshozatalba való bevonása korlátozott és egyenetlen, ami a demokratikus folyamatokba vetett bizalom hiányához és a polgárok érdektelenségéhez vezet.

3.2. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy egyértelmű különbséget kell tenni az EUMSZ 151–155. cikkében rögzített és a szociális partnerek (munkáltatói érdekképviselői szervezetek és szakszervezetek) bevonásával zajló szociális párbeszéd és az EUSZ 11. cikkében meghatározott civil párbeszéd között, amelyben a szervezett civil társadalom szereplőinek szélesebb köre vesz részt. A párbeszéd e két formája kiegészíti egymást, de a cél, a szereplők és az intézményi keretek tekintetében elkülönül egymástól.

3.3. A strukturált és megfelelőképpen intézményesített civil és szociális párbeszéd elengedhetetlen a stabilitás, az intézményi emlékezet, a gazdasági fejlődés és a társadalmi kohézió biztosításához a tagjelölt és partnerországokban. Az ilyen intézményi konstrukciók előmozdításával és támogatásával az Európai Unió, illetve a tagállamok egyrészt megerősíthetik megbízható partnereként betöltött szerepüket, és támogathatják a demokratikus folyamatokat ezekben az országokban, elősegítve, hogy a bővítési folyamatokon keresztül gördülékenyebb és fenntarthatóbb módon váljanak az európai család részévé, másrészt pedig segíthetik a más partnerországokkal fenntartott kapcsolatokat is, hiszen ezeket az országokat is megihelheti az intézményesített civil és szociális párbeszéd koncepciója.

(*) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A civil párbeszéd és a részvételi demokrácia erősítése az EU-ban: további lépések (feltáró vélemény a belga elnökség felkérésére) (HL C, C/2024/2481, 2024.4.23., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj>).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A fiatalok részvétele a szociális és civil párbeszédben a mediterrán térségben (saját kezdeményezésű vélemény) (HL C, C/2025/1189, 2025.3.21., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1189/oj>).

3.4. Emellett az EGSZB elnöke nemrégiben kezdeményezést indított annak érdekében, hogy aktívabban bevonja a tagjelölt országokat az EGSZB tevékenységeibe. E kezdeményezés célja annak biztosítása, hogy ezek az országok kihasználhassák az uniós tagállamok szakértelmét és tapasztalatait, különösen a versenyképes gazdaságok – szociális párbeszéd, illetve a civil társadalom szélesebb körű bevonása révén történő – előmozdítása terén. A tagjelölt országok e folyamatokba való korai integrálásával az EGSZB nemcsak a jövőbeli uniós tagságra való felkészülésüket segíti elő, hanem olyan reziliens gazdaságok létrehozását is támogatja, amelyek a magas szintű szociális normák fenntartása mellett globális szinten versenyképesek.

3.5. Ebben az összefüggésben a civil és szociális párbeszéd intézményesítése nemcsak a társadalmi és demokratikus fejlődés, hanem a gazdasági teljesítmény kulcsfontosságú mozgatórugójává válik, ezáltal segítve a tagjelölt és partnerországokat abban, hogy igazodjanak az EU és az ENSZ normáihoz, illetve a versenyképességi célkitűzésekhez.

3.6. Egyes tagjelölt országokban, ahol ilyen testületek még nincsenek, már megkezdődött az a folyamat, amelynek során megvizsgálják egy nemzeti szintű gazdasági és szociális tanács vagy hasonló testület létrehozásának lehetőségét. Ennek során az EGSZB, illetve más hasonló tagállami szervezetek szakértelme nagyon hasznos lenne a szükségletek felméréséhez, valamint az intézmény létrehozásával kapcsolatos jogalkotási és adminisztratív folyamatok lezárásához.

3.7. A gazdasági és szociális tanácsok létrehozása a tagjelölt országokban és néhány olyan partnerországban, ahol nem léteznek ilyenek, elősegítheti a fokozott együttműködést, valamint az uniós fellépések és az adott országbeli szervezett civil társadalom érdekeinek jobb összehangolását.

3.8. A szociális és civil párbeszéd intézményesítése segíti a civil társadalmi szervezeteket és a szociális partnereket abban, hogy tisztelettel bánjanak velük, és hogy szervezett, hatékony és átlátható módon részesüljenek az olyan helyi, regionális, nemzeti, európai vagy azon kívüli közpénzekből, amelyeket a civil és szociális párbeszéd folyamataira különítettek el.

3.9. Egy gazdasági és szociális tanácsnak köszönhetően olyan, bizonyos témakörökben szakértő köztisztviselőkből álló testület állhatna fel (amennyiben még nincs ilyen), amely a civil társadalom érdekelt feleinek konszenzusán alapuló véleményeket és ajánlásokat fogalmazna meg, ezáltal javítani tud a közigazgatási szervek által kidolgozott dokumentumtervezeteken és elejét tudja venni a társadalmi vitáknak.

3.10. A gazdasági és szociális tanácsban (vagy hasonló testületben) részt vevő szociális partnerek (szakszervezetek és munkáltatói szervezetek) és egyéb civil társadalmi szervezetek képviselői a következőkre kapnának jogosultságot:

- a jogszabályok által meghatározott szakterületeken a kormány által kezdeményezett normatív jogi aktusok tervezetének, valamint a képviselők jogalkotási kezdeményezéseinek kapcsán kötelező konzultáció,
- a kormány vagy a parlament kérésére, illetve saját kezdeményezésre a gazdasági, társadalmi és környezeti körülményekkel kapcsolatos elemzések/tanulmányok kidolgozása, amelyekhez a kormányoknak adminisztratív és pénzügyi támogatást kell nyújtaniuk,
- jelentéstétel a kormánynak vagy a parlamentnek olyan gazdasági és társadalmi jelenségek kialakulásáról, amelyek új normatív aktusok kidolgozását és/vagy a meglévők módosítását teszik szükségessé.

4. Részletes észrevételek

4.1. A szociális és civil párbeszéd intézményesítése különböző szervezeti struktúrákban történhet, tiszteletben tartva az egyes államok sajátosságait, figyelembe véve a civil társadalmi szervezetek és a szociális partnerek érdekeit és törekvéseit, ugyanakkor az e területen európai és nemzetközi szinten bevált gyakorlatokat is.

4.2. Az EGSZB úgy véli, hogy a civil és szociális párbeszéd intézményesítése felgyorsítja a tagjelölt országok integrációját az európai szociális modellbe, a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek reprezentativitása és sokszínűsége, valamint az állami döntéshozatalba való bevonásuk alapján.

4.3. Az EGSZB megjegyzi, hogy a gazdasági és szociális tanácsok és az intézményesített civil és szociális párbeszéd egyéb formái jelentősen hozzájárulnak a kormányzás és a részvételi demokrácia modelljének megerősítéséhez, és döntő szerepet játszanak a fenntartható, méltányos és inkluzív társadalmi-gazdasági fejlődés előmozdításában.

4.4. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a tagjelölt országok és a tagállamok közötti integrációs és együttműködési folyamatok részeként meg kell erősíteni a civil és szociális párbeszédet. A strukturált civil és szociális párbeszéd kulcsfontosságú tényező ezen országok fenntartható fejlesztési, társadalmi kohéziós és demokratizálódási politikáinak sikere szempontjából.

4.5. A szociális párbeszéd, különösen háromoldalú formájában, olyan strukturált együttműködést jelent a kormányok, a munkáltatói szervezetek és a szakszervezetek között, amely elsősorban a munkaerőpiacra, a munkafeltételekre és a gazdaságpolitikákra összpontosít. Ezzel szemben a civil párbeszéd a szereplők szélesebb körét foglalja magában, a civil társadalmi szervezetek mellett három másik kulcsfontosságú érdekelt fél – a hatóságok, a politikai intézmények és bizonyos esetekben a gazdasági és társadalmi szereplők – vesz részt a részvételi kormányzási folyamatban. Bár a párbeszéd e két formája elkülönül egymástól, ki is egészítik egymást, és az EU-n belüli demokratikus legitimitás és inkluzív politikai döntéshozatal alapvető pilléreit képezik.

4.6. Az intézményesített és strukturált konzultáció biztosítja a társadalmi békét, valamint a fejlődésnek és a modernizációnak kedvező társadalmi és gazdasági környezetet teremt a tagjelölt és partnerországokban, egyrészt azért, hogy párbeszéd és tárgyalások révén eloszlatja a felhalmozódott társadalmi feszültségeket, másrészt azért, hogy a bel- és külföldi polgárok és gazdasági szereplők számára egyaránt megteremtse a feltételeket a kiszámítható intézményi és jogi keret létrehozásához és fenntartásához.

4.7. Az EGSZB megjegyzi, hogy ha az intézményesített civil és szociális párbeszédet beépítik minden olyan jogalkotási és közpolitikai döntésbe, amelynek jelentős társadalmi, gazdasági és környezeti hatása van, azzal biztosítható a különböző társadalmi csoportok érdekeinek képviselése, legyen szó kkv-król, külföldi befektetőkről, állami vállalatokról, munkavállalókról, a civil társadalomról vagy a helyi közösségekről.

4.8. A gazdasági és szociális tanácsokban a szociális partnerek és a különböző érdekeket képviselő civil társadalmi szervezetek tárgyalások és párbeszéd révén fejlesztik konszenzusra és kompromisszumra való képességüket, és megtanulják érvényesíteni és egyensúlyba hozni véleményüket annak érdekében, hogy közös álláspontra jussanak a döntéshozókkal.

4.9. Azokban az államokban, ahol nem léteznek ilyen tanácsok, a gazdasági és szociális tanácsok létrehozása erősíteni fogja a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek szerepét és helyét a tagjelölt és partnerországok kormányaival folytatott konzultációs és partnerségi kapcsolatokban, amennyiben ez utóbbiak számára előírják, hogy kikérjék az előbbieket véleményét minden olyan jogalkotási és közpolitikai projekttel kapcsolatban, amelyek jelentős társadalmi, gazdasági és környezeti hatással járnak.

4.10. Ugyanígy a reprezentatív szociális partnereknek és civil társadalmi szervezeteknek is fejleszteniük kell saját készségeiket a közpolitikák elemzése és a vélemények, módosító indítványok és alternatív közpolitikák megfogalmazása terén, hogy élni tudjanak új, intézményesített jogaikkal.

4.11. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagjelölt és partnerországok a legitimitás, a hitelesség és a sokszínűség biztosítása érdekében határozzanak meg világos és átlátható kritériumokat a civil és szociális párbeszédben részt vevő képviselők kiválasztására, beleértve a rotációs mechanizmusokat, a nyilvános elszámoltathatósági intézkedéseket és a reprezentativitás rendszeres értékelését.

4.12. E tekintetben európai előcsatlakozási alapokat kellene fordítani a civil és szociális párbeszéd strukturált mechanizmusai intézményesítésének és működőképessé tételének támogatására. A finanszírozásnak a részvételen alapuló kormányzáshoz és az inkluzív szakpolitikai döntéshozatalhoz szükséges adminisztratív és szabályozási keretek fejlesztésére kell összpontosítania. E finanszírozásnak szintén elő kell segítenie a demokratikus párbeszéd struktúráival és a közpolitikai folyamatokkal kapcsolatos know-how és tapasztalatok áramlását, amelyeket az EGSZB, a nemzeti szociális és gazdasági tanácsok, valamint a hasonló tagállami szervek adnak át a tagjelölt és partnerországbeli partnereknek. Ennek során el kell kerülni a szociális partnerek vagy a civil társadalmi szervezetek alapvető műveleteinek finanszírozását, hogy meg lehessen őrizni autonómiájukat és függetlenségüket.

4.13. A civil és szociális párbeszédben részt vevő köz- és magánszférabeli partnerek közötti kölcsönös bizalom kiépítésére irányuló programokat is ki kell dolgozni. A gazdasági és szociális tanácsok igazgatásában dolgozó szakértők összessége, valamint az e tanácsok tevékenységeinek szakosított szekciókba szervezése hatékonyabbá teszi majd e konzultatív intézmények munkáját.

4.14. Az EGSZB volt az első olyan európai szerv, amely hivatalosan elkezdte bevonni a tagjelölt országokat a munkájába, pozitív példát mutatva ezzel más uniós intézmények számára. A „bővítési ország tagjelöltje” tiszteletbeli cím, amely támogatja és elismeri az uniós tagjelölt országok civil társadalmi képviselőit, anélkül, hogy EGSZB-s tag státuszt adna nekik.

4.15. A gazdasági és szociális tanácsok, illetve hasonló testületek mielőbbi létrehozása azokban az államokban, ahol még nem léteznek, valamint a civil társadalom képviselőinek bevonása a csatlakozási folyamatba vagy a tárgyalásokat folytató munkacsoportokba, lendületet ad a tagjelölt országok uniós csatlakozását célzó tárgyalásoknak különösen a tárgyalási fejezetek két témaköre vonatkozásában: Alapkérdések („Igazságszolgáltatás és alapvető jogok” és a „Jogérvényesülés, szabadság és biztonság” fejezetek), valamint a Versenyképesség és inkluzív növekedés (a „Vállalkozások és iparpolitika” és a „Szociálpolitika és foglalkoztatás” fejezetek).

4.16. A tagjelölt országok számára biztosított finanszírozási lehetőségeket azzal a céllal alakítják ki, hogy támogassák a nagyszabású rendszerszintű reformok végrehajtását, amelyek elsősorban az „Alapkérdések” témakörre összpontosulnak. A demokratikus intézmények működéséhez hozzátartozik egyrészt az átlátható kormányzás, másrészt az is, hogy az uniós integrációs folyamat során kikérjük a civil társadalmi szervezetek véleményét, illetve bevonják azokat az említett folyamatba – ezek mindegyikét a civil és szociális párbeszéd intézményesítésének célkitűzései között tartják számon.

4.17. Az EU partnerségi elvével és a tagjelölt országok növekedési terveinek társadalmi és gazdasági célkitűzéseivel összhangban az EGSZB ragaszkodik ahhoz, hogy a szociális partnereket és a civil társadalmat kellő időben és érdemben be kell vonni a reformprogramok kialakításába, végrehajtásába, valamint nyomon követésébe és értékelésébe ^(*).

4.18. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az „Új növekedési terv és Reform- és Növekedéstámogató Eszköz a Nyugat-Balkán számára” című 2024. évi véleményével összhangban a reformprogramoknak tartalmazniuk kell egy összefoglalót a konzultációs folyamatról, bemutatva, hogy milyen módon vették figyelembe az érdekelt felek észrevételeit.

4.19. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a tagjelölt és partnerországokban a civil és szociális párbeszéd gazdasági és szociális tanácsok formájában történő intézményesítése nem helyettesíti a kormányok, a munkáltatók és a szakszervezetek között a munkaerőpiaci kérdésekről (bér- és munkafeltételek) folytatott háromoldalú szociális párbeszédet, amely a háromoldalú szociális párbeszédért felelős bizottságok vagy területi és nemzeti szintű tanácsok formájában valósul meg.

Brüsszel, 2025. július 17.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE

^(*) Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Nyugat-Balkán uniós csatlakozásának előkészítése (feltáró vélemény) (HL C, C/2024/6872, 2024.11.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/6872/oj>).